

УДК 346.9

EXECUTION OF THE DECISION OF THE COMMERCIAL COURT IN THE PROCEDURE OF JUDICIAL CONTROL OVER THE EXECUTION OF THE COURT DECISION

ВИКОНАННЯ УХВАЛИ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ В ПОРЯДКУ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВОГО РІШЕННЯ

Ivasyn O.R. / Івасин О.Р.

PhD, / к.ю.н,

ORCID: 0000-0002-5329-7093

Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Kioto, 19, 02156

Київський національний торговельно-економічний університет, Київ, Кіото, 19, 02156

Анотація. В роботі розглядається особливості виконання ухвали господарського суду при здійсненні судом судового контролю за виконанням судового рішення. Розкриті зміст поняття «судового контролю» та окреслені актуальні питання виконання ухвали суду за результатами розгляду таких скарг. Автором запропоновано механізм удосконалення виконання ухвали господарського суду при здійсненні судом судового контролю за виконанням судового рішення.

Ключові слова: судовий контроль, господарський суд, судовий контроль за виконанням судового рішення

Вступ.

Виконання судового рішення в господарському процесі є завершальною стадією. Завдання цієї стадії є захист інтересів суб'єкта, на користь якого ухвалюється судове рішення. Сторони можуть оскаржити дії або бездіяльність державного виконавця або посадової особи органу державної виконавчої служби, або приватного виконавця. При цьому Господарський процесуальний кодекс України (ГПК України) не містить реального механізму контролю з боку суду за виконанням ухвали, за результатом розгляду такої скарги.

Основний текст.

Виконання судового рішення реалізується у вигляді добровільного виконання судового рішення або у вигляді примусового виконання такого судового рішення. На даній стадії сторони набувають нового статусу, а саме: боржник та стягувач. При цьому обидва суб'єкти мають право на захист своїх прав. З метою дотримання прав учасників процесу виконання судового рішення, суд наділений повноваженнями здійснювати судовий контроль за виконанням судових рішень.

Науковий пошук за напрямом забезпечення ефективності здійснення судового контролю характеризується значною кількістю наукових робіт, у яких аналізуються окремі аспекти цієї проблеми. Так, зокрема, Ю.П. Битяк досліджував судовий контроль як специфічний вид контролю у сфері державного управління, особливістю якого є те, що його здійснюють несистематично, неповсякденно. О.М. Музичук судовий контроль визначав як один з підвидів державного контролю виконавчої влади. Л.П. Сушко досліджувала питання співвідношення понять «судового контролю» та правосуддя, класифікувала судовий контроль за суб'єктами, об'єктами,

визначила критерії класифікації судового контролю. Е.Ф. Демський визначав поняття адміністративної юстиції як судовий контроль за діяльністю публічної адміністрації. К.М. Ржепецька досліджувала судовий контроль як адміністративно-правовий засіб захисту прав і свобод людини. В.Б. Авер'янов класифікував судовий контроль залежно від різновиду судової юрисдикції. І.Л. Бородин досліджував питання прямого та непрямого судового контролю, розглядав питання співвідношення судового контролю з адміністративним контролем та прокурорським наглядом. В.М. Кравчук досліджував питання судового контролю за виконанням судового рішення в адміністративних справах і виділяв загальні та спеціальні способи контролю. Питання судового контролю за виконанням судового рішення також досліджували В.І. Розмаш та Д.Д. Луспенник [1, 5].

Питанню судового контролю за виконанням судового рішення присвячені праці науковців у різних галузях права. Господарський процес не є виключенням.

Частиною 1 статті 326 ГПК України передбачено, що судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, - і за її межами.

Підставою для виконання судового рішення є наказ, виданий господарським судом (стаття 327 ГПК України).

При цьому сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього Кодексу, порушено їхні права (стаття 339 ГПК України).

Вказану скаргу, розглядає суд, який розглядав справу як суд першої інстанції (частина 1 статті 340 ГПК України).

За результатами розгляду скарги суд постановляє ухвалу. У разі встановлення обґрунтованості скарги суд визнає оскаржувані рішення, дії чи бездіяльність неправомірними і зобов'язує державного виконавця або іншу посадову особу органу державної виконавчої служби, приватного виконавця усунути порушення (поновити порушене право заявника). Якщо оскаржувані рішення, дії чи бездіяльність були прийняті або вчинені відповідно до закону, в межах повноважень державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби, приватного виконавця і право заявника не було порушено, суд постановляє ухвалу про відмову в задоволенні скарги (стаття 343 ГПК України).

Відповідно до частини 1 статті 345 ГПК України про виконання ухвали, постановленої за результатами розгляду скарги, відповідний орган державної виконавчої служби, приватний виконавець повідомляють суд і заявника не пізніше ніж у десятиденний строк з дня її одержання.

Виконання ухвали, постановленої за результатами здійснення господарським судовим судового контролю визначено тільки в дані нормі

статті 345 ГПК України. Законодавець не визначає деталізації в процедурі виконання, а також не передбачає конкретної процедури виконання ухвали за результатом судового контролю за виконанням судового рішення.

В свою чергу в Кодексі адміністративного судочинства України (КАС України) передбачено більш детальну процедуру судового контролю за виконанням судового рішення.

Відповідно до частин 1, 2 статті 382 КАС України суд, який ухвалив судові рішення в адміністративній справі, може зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення. За наслідками розгляду звіту суб'єкта владних повноважень про виконання рішення суду або в разі неподання такого звіту суддя своєю ухвалою може встановити новий строк подання звіту, накласти на керівника суб'єкта владних повноважень, відповідального за виконання рішення, штраф у сумі від двадцяти до сорока розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Тобто, судовий контроль в адміністративному судочинстві містить додатковий механізм впливу на сторін у вигляді звітування за виконанням судового рішення та передбачає накладення стягнень на суб'єкта який не виконує судове рішення.

Аналогічний механізм, можна передбачити і у господарському процесі. В свою чергу ГПК України не містить такої процедури, а передбачає єдиним способом здійснення судового контролю у вигляді розгляду скарги на дії виконавця або посадової особи органу виконавчої служби. Процедура ж, визначена в статті 345 ГПК України не містить чіткого обов'язку суду вживати якихось заходів у випадку, коли виконавець або посадова особа органу виконавчої служби не виконує ухвалу за результатами розгляду скарги в порядку судового контролю. Вказаний механізм потребує удосконалення.

Автором пропонується внести зміни до статті 345 ГПК України та передбачити частину 2 статті, якою передбачити:

«2. Суд, який ухвалив судове рішення за результатами розгляду скарги, зобов'язує відповідний орган державної виконавчої служби, приватного виконавця надати подати у встановлений судом строк звіт про виконання ухвали суду.»

Вказані зміни нададуть можливість суду перевіряти стан виконання ухвали, а не лише акумулювати в матеріалах справи таку інформацію. Більше того, такий механізм матиме додатковий імпульс до виконання ухвали суду та не потребуватиме від скаржника необхідності застосовувати більш складні механізми захисту інтересів (зокрема, звернення до правоохоронних органів при невиконанні ухвали суду).

Висновки.

В статті були розглянута процедура здійснення судового контролю за виконанням судових рішень. Аналіз показав, що механізм судового контролю в господарському процесі потребує удосконалення.

Автор пропонує внести зміни до статті 345 ГПК України та передбачити частину 2 статті, якою передбачити:

«2. Суд, який ухвалив судові рішення за результатами розгляду скарги, зобов'язує відповідний орган державної виконавчої служби, приватного виконавця надати подати у встановлений судом строк звіт про виконання ухвали суду.»

Література:

1. Івасин О.Р. Судовий контроль в адміністративному судочинстві [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Івасин Олександр Романович. – Київ, 2015. – 201 с.

2. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991р. №1798-ХІІ / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.

***Abstract.** The author considers the peculiarities of the execution of the decision of the commercial court in the exercise of judicial control over the execution of the court decision. The content of the concept of "judicial control" is revealed and the topical issues of execution of the court decision based on the results of consideration of such complaints are outlined. The author proposes a mechanism for improving the implementation of the decision of the commercial court in the exercise of judicial control over the implementation of the court decision.*

***Key words:** judicial control, commercial court, judicial control over the execution of a court decision*

Стаття направлена: 04.03.2021 р.

© Івасин О.Р.